

ELLENZÉK

Szerkesztőség: Strada I. Brațianu
(Király-u.) 22. szám. Kiadóhivatal:
Státus-palota. Telefonszámok: Szer-
kesztőség: 9. sz. Kiadóhivatal: 109.

Alapította: BARTHA MIKLÓS

Számonként 2 lej. Bukarestben 250
Előfizetés: havonta 50, negyedévre
140, félévre 260, évente 500 lej. Meg-
jelenik hétfő kivételével mindennap

Fascista összeesküvést fedeztek fel Lengyelország- ban

Varsó, január 15.

A rendőrség fascista összeeskü-
vést fedezett fel, amelyben számos
magasrangú katonatiszt van kom-
promitálva.

A lengyel fascista összeesküvés
miatt letartott tábormok és
magas személyek száma összesen
tizenegy, akiket — mint a titkos
fascista szervezet tagjait — a vezér-
kar javaslatára tartóztattak le.

Bethlen István megérkezett Párisba

Budapest, január 15.

Bethlen magyar miniszterelnök
szombaton este nagy késéssel megér-
kezett Párisba, ahol Korányi Frigyes
párisi magyar követ várta.

Venizelosz kormánya letette az esküt

Athén, jan. 15.

A kormány Venizelosz vezetésével le-
tette az esküt a régens kezeibe. Az
esküfétel az eddigi formula szerint tör-
tént, amely hűséget ígér a királynak, az
alkotmány és a haza irányában.

Az esküfétel után megtartották az
első minisztertanácsot, amelyen Veni-
zelosz kifejtette programját első-
sorban a népszavazásra vonatkozólag,
amelynek a nép igaz akaratát kell
megmutatnia, azután a becsületes köz-
igazgatás és a takarékos költségvetés
szükségét hangsúlyozta, rámutatva
arra, hogy politikai működését csak
ideiglenesnek tekintheti.

A régens Venizeloszt a legnagyobb
görög érdemrenddel, a haza nagy
fiának szóló éremmel tüntette ki.

Az összes lapok megvannak elé-
gedve az új kormány összeállításával,
melyet a belső béke kormányának ne-
veznek.

Ezer számra buktak meg a vállalkozások Budapesten

Budapest, jan. 15.

A budapesti kereskedelmi és ipar-
kamara évi jelentésében megállapítja,
hogy 1919. óta kétezer üzlet szűnt
meg, négyszázötvenegy szálloda és
vendéglő, száznyolcvan kávéház, száz-
két hentes, kétszázharminchét mészá-
ros, huszonhat nyomdával és hat-
száz fehérműtisztító-intézetből 25
maradt. Az üzemek megszüntetésének
oka az, hogy az üzemek mentől gyo-
rabban akarják gyümölcsöztetni vál-
lalkozásukat és tőkéjüket, olyan téren,
amelynek a konjunktúra legjobban
kedvez. A budapesti kamara ez ügy-
ben gyors orvoslást sürget.

Bratianu miniszterelnök megtartja a belügyi tárcát

A közigazgatási reformjavaslatot az államtitkárok fogják
védeni a parlamentben

— Az Ellenzék tudósítójától —

Bratianu Jonel miniszterelnök —
amint a bukaresti Adeverul írja —
nagy nehézségeket élt át a kormány
újraszervezése alkalmával. Annak a
szívós harcnak, amelyet Marzescu je-
lenlegi igazságügyminiszter a liberális
párt hatalmas csoportjának a támo-
gatása mellett Vaitoianu tábormok el-
len folytatott a belügyi tárcaváltozás
érdekében, súlyosabb következményeit
csak úgy lehetett elkerülni, hogy Bra-
tianu miniszterelnök vette át a bel-
ügyminiszterium vezetését.

Ez volt a liberális viszály magva.
Bratianu miniszterelnök, hogy magán
is könnyítsen valamennyire, új belügyi
államtitkárságot szervezett maga mellé
s ezt Tatarescuval töltötte be. Tata-
rescu és a másik államtitkár, Frana-
sovici, aki hosszú közigazgatási gya-
korlattal rendelkezik, a belügyi kor-
mányzat majdnem minden terhetől
mentesíthette a megszorult miniszter-
elnököt.

A miniszterelnök ezek ellenben is
elhatározta, hogy rövid időn belül
megváltja a belügyi tárcától annál is
inkább, mert azokért a közoktatási
erőszakoskodásokért, amelyek a bel-
ügyi kormányzat részéről állandóan

végbemennek, nem akart közvetlen
felelősséget vállalni. Ugy gondolta,
hogy a karácsonyi parlamenti szünet
alatt, vagy után, másra ruházza át a
belügyi tárcát. Incúletot szemelte ki
utódjaul, mint aki ellen a liberális
párt egyik áramlatának sincsen ki-
fogása.

Amikor aztán a belügyi tárca át-
adására kitűzött időpont megérkezett,
Bratianu miniszterelnök meggondolta
a dolgot. Elhatározta, hogy nem válik
meg a belügyi tárcától, mert ez nem
veszi tulságosan igénybe. Másrészt
számbavette, hogy a belügyminiszteri
váltás újabb viszálykodásra adna
okot és sok kellemetlen órát szerezne
a miniszterelnöknek is.

Ami pedig a közigazgatási reformról
szóló új törvényjavaslatot illeti, Bratianu
miniszterelnök általános utasításokat
ad a liberális párt szakembereinek,
hogy a javaslatot a kamara szakbí-
ráskörében fogalmazzák meg, illetve
a már meglevő javaslaton a szükséges
módosításokat eszközöljék. A közokta-
tási reformjavaslatot a parlamentben
a két belügyi államtitkár fogja védeni
és képviselni.

Olaszország és Jugoszlávia közele- désére vezetett a belgrádi konferencia

Megegyezés készül a fiumei kérdésben

— Az Ellenzék belgrádi tudósítójától —

A belgrádi konferencia az utolsó
órában fontos eredményre vezetett. Ez
az eredmény Olaszország és Szerbia
közeledése, amit nem tudott elérni
eddig az egész világ diplomáciája. A
két ország legvitásabb kérdésében, a
fiumei kérdésben sikerült a megegye-
zés útját megtalálni s valószínű, hogy
ez az egyezmény csak az első lépés
a közeledés terén. Ha az egyezmény-
hez fűzött remények megvalósulnak,
Közép-európa külpolitikai konstellációja
megváltozik.

A megegyezés létrejöttéről legelő-
ször a jugoszláv lapok számoltak
be. Jelentéseik szerint a fiumei kérdés
rendezése a közeljövőben megtörténik.
Szerbia elismeri Olaszország szuveré-
nitását Fiume felett, viszont Olaszor-
szág elismeri Szerbiát a Baross-ki-
kötő és a Delta felett. A két állam
szerződést is köt, amelynek értelmé-
ben Szerbia jogot nyer arra, hogy a
fiumei kikötőt ötvenévi tartamra ki-
használhassa. Olaszország Szerbiával
garanciaszerződést köt, mely szerint
az eddigi közép-európai politikai hely-
zetet a békeszerződés értelmében fenntartja.

Az olasz lapok megerősítik ezt a
hírt és mint tény adják hírül.

Ezzel a nagy eredménnyel szemben
áll azonban az a körülmény, hogy a
megegyezés az orosz kérdésben egy-
általában nem sikerült. Ez annyival
inkább is súlyos esemény, mert mint
utólag kitudt, Millerand elnök levelet

írt az értekezletnek s megegyezésre
szólította fel az orosz kérdésoen.

Duca külügyminiszter az elutazása
előtt nyilatkozott a tárgyalásokról s
kijelentette, hogy rendkívüli határoza-
tokat az értekezleten nem hoztak, mert
rendkívüli témák nem is szerepeltek a
programon. Azzal a meglepéssel
utazik el, hogy a Romániát legköze-
lebb érintő két kérdés jó uton halad,
nevezetesen az Olaszország és a szerb-
horvát-szlovén királyság; valamint a
Csehország és Lengyelország közötti
ellentét kiküszöbölése. Meglepedés-
sel konstataulta, hogy a görög kérdés-
ben azonos vélemény nyilvánult meg;
nem avatkoznak be a belső ügyekbe,
csupán a balkáni egyensúly érdekében
óhajtnák a konszolidációt.

A balkán-kérdés felfogásában nincs
semmiféle ellentét. A kisantant államai
barátságos kapcsolatot óhajtanak Bul-
gáriával, természetesen a fennálló
szerződések alapján. — Elkerülendő-
nek tartanak minden olyan határin-
cidentet, amely a várható jó helyzetet
megzavarhatná.

A magyar kölcsön ügyében van-
nak még nehézségek, — mondotta
Duca. — Mi ezeket részletesen meg-
vitatottuk. Mondhatom, igen gyorsan
megegyeztünk azok felett a megoldá-
sok felett, amelyeket létre kell hozni,
hogy ezek a nehézségek kiküszöböl-
tessenek. Romániának az Oroszország-
hoz való közeledés tekintetében spe-
ciális magatartása van.

Zichy János és Wolff Károly pártja zászlót bontott

Budapest, jan. 15.

A keresztény gazdasági párt, Zichy
János és Wolff Károly pártja Eszter-
gomban zászlót bontott. A két vezér
távol volt az ünnepségektől. Zichy
gyengélkedik, Wolffnak családi gyásza
van. A szónokok sorában Ernst Sán-
dor kifejtette, hogy a kereszténység
nagy múltja ellenére miért nem olyan
nagy erő az országban, mint képzelik.
Miért maradtak az érseki és püspöki
helyek keresztény képviselő nélkül.

A régi időkben kis párt voltunk —
mondotta többek között — azután
jött a nagy felfordulás, majd min-
denki átjött hozzánk. Résztart azért,
mert azt hitték, hogy csodákat művel-
hetünk, részint mert el akartak fújni
bennünket, részint pedig mert köpe-
nyeket fordítottak. Felszólította a kor-
mányt, hogy meg kell szüntetnie min-
den terrort Magyarországon. Elsősor-
ban a szociáldemokrata terrort. Han-
goztatta, hogy az első nemzetgyűlé-
sen nagyobb számban voltak képví-
selve, most csak maradékok, de jól
tudják, hogy a nemzetgyűlésben még
sokan éreznek velük, akik nincsenek
a táborukban.

Károlyi József gróf szerint az új
pártnak nem azja feladata, hogy a régi
néppárti gravaminális politikát foly-
tassa, hanem hogy gazdasági téren a
vezető szerepet biztosítsa a kereszt-
énységnek. Ezek a praktikus eszkö-
zök azok, amelyekkel megmenthető az
ország, nem pedig kézigránatokkal,
amelyek távol állanak a párttól,
mert nem keresztény, hanem pogány
eszközök. (Élénk helyeslés.) A pozitív
katolicizmus s nem a fajvédelem és
keresztényvédelem él a szívünkben
— ugymond — az új párt lesz a
gárda, amely a kormánynak kereszt-
ény jellegét kidomborítja.

Vass József miniszter azt fejtette,
hogy a kormányzópartot alig választja
el valami az új párttól. Mindkettő ke-
resztény nemzeti alapon áll. A szo-
ciáldemokratákról szólva felemlíti a
miniszter, hogy ezek a szerencsétlen
és általánosságban elítélhető esemé-
nyen kapcsán azt a jogot arrogálják
maguknak, hogy a magyar parlament-
ben az erkölcsöt, jogrendet és tisz-
tességet prédikálják. Aki nekik olyan
súlyos multjuk van, mint a szociálde-
mokratáknak, legalább is szerényebbek
legyenek. A miniszter azután a radi-
kális gondolatát támadta meg és
a polgárságra appellált.

Az új párt gyűlése után a herceg-
prímásnál tisztelegtek a vezetőségek.

Fogságban a tenger fenekén

London, jan. 15.

A tengerészeti miniszterium hiva-
talos jelentést adott ki a mult héten
elsüllyedt angol buvárhajó katasztró-
fájáról. A jelentés közli, hogy tekin-
tettel a nagy mélységre, végleg le-
mondtak arról a reményről, hogy a
legénység közül valakit meg lehetne
menteni. A szerencsétlenül járt bu-
várhajó legénysége tehát élve a ten-
ger fenekén marad a buvárhajóban
míg az éhség nem végez velük.

Az ügyvédi kamara új elnöke a béke helyreállítását igéri

— Az Ellenzék tudósítójától —

A kolozsvári ügyvédi kamara békéjét már hónapok óta pártviszály és ellenségeskedés dulta fel. Számos választás zajlott le már, amelyeket azonban alaki szabálytalanságok miatt mind megsemmisítettek. A legutolsó választáson dr. Isacu Aurél és dr. Suciu János állottak szemben egymással, miután azonban egyikük sem kapott abszolút többséget, pótválasztást kellett elrendelni.

Az ügyvédi kamara tagjainak többsége azon a véleményen volt, hogy az ügyvédi kamara békéjét csupán Isacu Aurél dr. állíthatja helyre. Isacu Aurél dr. azonban úgy látszik zokon vette, hogy nem bírja az ügyvédi kamara összes tagjainak bizalmát és éppen azért az ujonnan elrendelt pótválasztás előtt levelet intézett az ügyvédi kamarához, amelyben lemond jelöltségéről. Így az elnöki állásra egyetlen jelölt marad dr. Suciu János személyében.

A pótválasztást vasárnap délelőtt a kolozsvári törvényszék 112. számú tárgyalótermében tartották meg. A gyűlést vezető dr. Pop Vazul elnök bejelentette Isacu visszalépését s így dr. Suciu megválasztott elnöknek jelentette ki.

Dr. Suciu, az ujonnan megválasztott elnök néhány szavas programbeszédet tartott. Kijelentette, hogy helyre akarja állítani az ügyvédi kamara megbolygatott békéjét s ki akarja egyenlíteni az ügyvédek között támadt ellentéteket. Az ügyvédi kar tekintélyét szakgyűlésekkel is tanácsosnak tartja emelni s javasolja egy ügyvédi szakközlöny kiadását. Beszédét azzal zárja be, hogy a béke érdekében fog munkálkodni, azonban a román hazafias szellemnek mindenestre tért fog adni a kamarában.

Az unitárius egyház és a Magyar Párt állásfoglalása az iskolai rendeletek ügyében

— Az Ellenzék tudósítójától —

Megírta az Ellenzék, hogy az unitárius Egyházi Képviselőtanács a főtanácsi gyűléstől nyert utasítása értelmében, szombat délutáni ülésében tanácskozott a közoktatásiügyi miniszter ismeretes rendeleteiről. A képviselőtanács ülésén az ősz Ferenz József püspök elnököl, aki azzal a bejelentéssel kezdte, hogy az ülés megtartására hatósági engedélyt kértek és kaptak s a sziguranca is elküldte a maga képviselőjét. A püspök javaslatára a képviselőtanács felr a vallásminiszterhez és a miniszterelnökhöz, hogy az ilyen sérelmes ellenőrzéstől mentesítsék. Majd dr. Mikó Lőrinc tanügyi előadó ismertette a közokt. miniszter 100088. és 100090. sz. rendeletei módosítására tett lépéseket.

Az ugyancsak általa előterjesztett határozati javaslatokat dr. Várady Aurél hozzászólása után a képviselőtanács mély fájdalommal elfogadja. Eszerint: az Egyházi Képviselőtanács megbizsa az elnökséget, hogy a többi magyar egyházi főhatóságokkal egyöntetűen adja ki a rendeletek végrehajtására vonatkozó utasításait. — Kiemeli azonban most is, mint már számtalanszor tette, hogy a rendeleteket és azoknak különösen egyes pontjait (másvallású és magántanulók felvétele, tanterv kérdéseire vonatkozókat) törvényes alapon nyugvóknak el nem ismerheti, éppen azért ideiglenes jellegűnek tekinti s amikor végrehajtásukat megkísérli, csak a kényszernek enged. Reméli, hogy a készülő közoktatásiügyi törvény el fogja ismerni és megerősíti az egyház több százados iskolai autonómiáját, az alkotmányban és törvényekben foglalt jogait s az alaptörvények közé iktatott párisi

egyezményben garantált tanszabadságot és jogegyenlőséget, minek eléréseért és az állam közbékéjéért, kulturális színvonal emeléséért a jövőben is teljes erejével és tehetségével küzdeni fog.

Ugyancsak szombaton délután foglalkozott az iskolaiügyi rendletekkel a Magyar Párt intézőbizottsága. Meg-

állapította, hogy a kormány iskolapolitikája a romániai magyarságot alapjában támadja meg és további fejlődésében gátolja. Elhatározta tehát, hogy az alkotmánytörvény, továbbá a békeszerződés függelékét képező párisi különegyezmény alapján tiltakozást jelent be és mindent elkövet a sérelmek orvoslása érdekében.

Petrozsényt várossá avatták

A bányavidék központjának fejlődése. — Tatarescu miniszter elismerő szavai a kisebbségek kultúrájáról és lojalitásáról

— Az Ellenzék petrozsényi tudósítójától —

Impozáns ünnepségek keretében történt meg a Zsilvölgye centrumának, Petrozsénynek várossá avatása Tatarescu miniszter és az összes megyei notabilitások részvételével. Még a magyar uralom alatt történtek lépések, hogy a hatalmas fejlődésnek indult és ipar, kereskedelem szempontjából is fontos gócpontot városi rangra emeljék, de ezek a törekvések különböző akadályok miatt sikertelenek maradtak.

Most azután Tatarescu kisebbségi miniszter közbenjárására végleg kiemelkedett a szürke nagyközönség sorából s bár még Petrozsénynek ezernyi teendője van szépséghibáinak eltüntetésére, hisszük, hogy az új era alatt ez nemzetiségre való tekintet nélkül a lakosság érdekében sikerülni fog.

Tatarescu miniszter pénteken érkezett meg Petrozsényba. Az állomáson a város vezetői s a társadalmi élet reprezentánsai várták. Rövid üdvözlések után a „Petrosani” társulat tisztikaszinójához hajtottak, ahol tiszteletére bankettet rendeztek.

Másnap az Apollo-színház nagytermében diszgyűlés volt. Jacob főbíró üdvözölte a minisztert, megköszönve annak a város iránti jóakarát, majd pedig Petrozsény fejlődésének processzusait ismertette.

Szavaira Tatarescu válaszolt s beszédében a város minden lakosát egymás megbecsülésére kérte. Szólt a tisztviselőkhöz, akiknek becsületes munkájuktól az ország boldogulása függ s dicsőreleg emlékezett meg a kisebbségekről, akik kultúrájukkal és odaadó készségükkel vesznek részt közös hazájuk újraépítésében. Kéri mindenkit, hogy minden erővel mindenfajta gyűlölködést megvetve járuljon hozzá Románia egyik legfontosabb iparvidékének fejlesztéséhez, hogy ezáltal is közelebb hozzassák azt a jövőt, ahol az Emberiség és a Jog fog uralkodni.

A nagy tetszéssel kísért beszéd után a gyűlés befejezést nyert s a fellebörgözött utcán lelkesen tüntetett a falvakból az ünnepségre összegyűlt néptömeg.

Tapolczai Dezső Kolozsváron

Beszélgetés Budapest legnagyobb operettszínházának igazgatójával. — Tolnai Andornak szerződést kínál Tapolczai direktor

— Az Ellenzék tudósítójától —

Eddig úgy volt, hogy az alélt Magyarország területéről tömegesen menekült minden rendű és rangú művész, mert a súlyos gazdasági bajokkal küzdő népek nem volt módjában áldozni az élet luxusára, a kultúrára. Ezek az önkéntes emigránsok aztán rendszerint az utódállamok magyarsága segített, legalább átmenetileg módot nyújtva valamilyen formájára az érvényesülésnek. Most azonban úgy látszik, hogy új életre támadt Budapest, amíg Magyarország egyre fokozódó munkakedvével és termelőerejével együtt, arányosan nő minden civilizációs igénye a fővárosnak. Erre a föllendülésre vall, hogy minden művészi munka honoráriuma aránytalanul megnőtt Magyarországon. Erre mutat, hogy új egzisztenciát kereső írók, művészek és képzőművészek processziója helyett mind sürűbben jelennek meg az utódállamok területén nagy budapesti színházak igazgatói, könyvkiadócégek vezetői, hogy Erdély művészi produkciójából egészítsék ki a Magyarországon egyre növekedő igényeket.

Most Tapolczai Dezső, a Fővárosi Operettszínház igazgatója jött Kolozsvárra, hogy innen elindulva meglátogassa Erdély minden jelentősebb társulatát, nevezetesen Nagyvárad és Arad színházát. Kétségtelen, hogy egy ilyen farsztó turnénak nem lehet más magyarázata, mint hogy a direktor friss tehetségek után kutat színháza számára, tehát az Ellenzék munkatársa már előre azzal az aggodalommal interjúvolta meg Tapolczai Dezsőt, hogy a kitűnő iféletű színházi ember látogatása összefüggésben lesz azzal a szomorú ténnyel, hogy Kolozsvár magyar publikuma megint elfogja veszíteni valamelyik kedvencét.

— A „Pompadour” minden mértéket meghaladó sikere tette lehetővé, hogy ilyen hosszú utra induljak, —

kezdi Tapolczai Dezső. — Még szó sincs új próbákról, nem is gondolunk rá, hogy micsoda darabot vegyünk elő, olyan tartósnak látszik a „Pompadour” élete. Fall Leo most érkezett meg Angliából Budapestre és elmondja, hogy bár Londonban is elkövettek mindent darabjának az érdekében, az ottani premier mégis messzi marad a pesti „Pompadour” példátlanul fényűző és tökéletes előadása mögött. Mondom, ez a nagy siker adott módot rá, hogy időt szakítsak most, két esztendőnként megismétlődő fölfedező körutamra.

— Először természetesen Kolozsvárra jöttem és bár Erdély első magyar színházának Budapestén is nagy híre van, mondhatom, hogy bámulatba ejtett, amit itt láttam. Janovics igazgató előtt le kell a kalapot emelnem, olyan zseniális szabású színházi szakembernek ismertem meg.

— A társulat fegyelme és a pompásan válogatott anszamlé színvonal elárulja, milyen kiváló szellemű és erős kezű direktor vezeti ezt a színházat. Eddig három előadást láttam, a „Hermelines nőt”, a „Szép Helénát” és a „Rómeó és Juliát”. Mind a három előadást nagyon korrektnek tartom. Rendkívül tehetségesnek találom Somogyi Emmi, Neményi Lilit és Zöldheli Annát, aki különösen a „Szép Helénát”-ban brillírozott. Izsáky Margitot és Lengyel Vilmost pedig pesti viszonyok közt is kivételes talentumu színésznek értékelem. Mondom, az egész együttest szinte tökéletesnek érzem, de persze a legjobban mégis csak Tolnai Andor játéka érdekelt. Nemcsak a művész képességei miatt, hanem mert Budapestén igazán elkelne most egy új és jó bonvivant. Nem tagadom, hogy örömmel szerződtetném Tolnait, de persze ez nem jelenti azt, hogy rögtön elvigyem, mert semmi módon nem tenném meg,

hogy kényelmetlenséget szereznek kiváló és szeretett kollégámnak, dr. Janovics Jenőnek. Éppen ezért, ha Tolnai el is fogadná az általunk fölki-nálándó szerződést, budapesti pályája nem kezdődhetne előbb, csak a jövő év szeptemberében, amikor már nem köti semmiféle kötelezettség Kolozsvárhoz.

Arra a kérdésmkre, hogy milye színházi viszonyok vannak most Budapestén Tapolczai direktor a következő választ adta:

— A konjunktúra egy kissé hanyatlott. Ami természetes, ha tekintetbe vesszük, milyen lanya a tőzsde, mert Budapestén, fájdalom, a tőzsde rendkívül erősen befolyásolja mindenkié az életét. Nem mondhatnám ugyan, hogy a színházak rosszul mennek, mert például a Vigszínház, a Nemzeti Színház és a Fővárosi Operett Színház minden este zsufolva van, de annyi anny, hogy a mulatóhelyek meg a kabarék üresek mostanában. Egyébként a színházi szezon szenzációjának talán Németh Mária operacénesnő bemutatkozását tekintem. A művésznő az „Aidában” és a „Királynőjében” lépett föl olyan sikert aratva, hogy zenei körökben biztosra veszik karrierjének fényes külföldi folytatását.

Felmentették Károly király gyázóját. Budapestről jelentik: Kardos István 25 éves gazdasz, Kardos képviselő fia a battonyai kaszinóban annak idején, amikor Károly exkirály haláláról értesült, éljenézní kezdett és az exkirályról súlyos kitéltet használt. A szegedi ügyészség ezért Kardos Istvánt a királyi ház tagjának megsértéséért vád alá helyezte. A szegedi bíróság azonban a vádlottat felmentette azzal az indoklással, hogy a Habsburg-házat detronizálták s ily tagjai nem részesülhetnek az uralkodóházat megillető védelemben. A bíróság megállapítja, hogy elhalt ember meggyalázásának vétségét, de ebben nem mondotta ki bűnösnek vádlottat, mert az indítványtételre jogosult Zita királyné, mint magánvádló vádindítványt nem tett.

Sápadt, vérszegény, mirigyes gyerekeknek adjunk a hideg évszak beálltával
EGGER-EMULSIÓT
A legfinomabb csuka májolajból készült. Kapható minden gyógyszer-tárban.

Staniol arany, ezüst, színes. Lepagenál Kvár. Kérjen árajánlatot !!

Madách:
„Az ember tragédiája”
miniatűr kiadás, bőrkötésben 120 lej, félévazonban 60, fűzve 40 Lepagenál. Cluj-Kolozsvár.

Ideális száj- és fogápoló szer az
Egleo fogpép Kapható minden gyógyszer-tárban. :-)

Pauspapier, I-a rajzpapír
(tekercsben, ivben) **pausvaszon**
LEPAGE-nál
Kvár. Kérjen mintákat!

Kovácsolt **sínszeget** minden mennyiségben készít
Andrássy Károly, Arad Strada Brumarei (Péter-u.) 11/10.

Anatole France
művei franciában. Kötetje 85 lej
Lepagenál, Cluj-Kvár.

Ulain Ferenc és társai a vádlottak padján

Megkezdtek a titkos összeesküvés per főtárgyalását. — Kihallgatták a puccsisták vezérét. — Ulain tagadja bűnösségét. — Döhmél összeesküvő külföldre menekült

— Az Ellenzék budapesti tudósítójától —

Az Ulain Ferenc és társai közreműködésével megszervezett magyarországi puccs ügyében az összeesküvés szereplői ellen megindított bűnper főtárgyalása hétfőn kezdődött meg Budapesten. Ulain Ferenc és társai tudvalevőleg titkos szerződést kötöttek a bajorországi puccsistákkal, hogy egymást politikailag és gazdaságilag kölcsönösen segítik és pártjuk kormányra jutását erőszakos úton támogatják. A titkos szerződés értelmében a magyarok élelmiszert láttak volna el a németeket, akik viszont fegyverrel és emberanyaggal segítették volna a magyar puccsistákat.

A terv szerint bajor rohamcsapatok jöttek volna át Magyarországra s ezeknek egy részét munkásokként való átcsempészésével Ulainék meg is kezdték. A magyar puccsisták kormányrajutásuk esetére általános pogromot terveztek, amelynek nemcsak antiszemita jellege lett volna, hanem a kormány tagjai és exponált államférfiak, köztük Bethlen miniszterelnök és Apponyi Albert ellen is kiterjedt volna. Az Ulain-féle titkos összeesküvést azonban a véletlen folytán leplezték és a Bajorországba készülők puccsvezérét, Ulain Ferencet Hegyeshalomnál letartóztatták.

Budapest, január 15. Az Ulain Ferenc és társai elleni bűnper főtárgyalása hétfőn reggel 9 órakor kezdődött Langer Jenő kuriai bíró elnökletével a budapesti büntető-törvényszéken. Kövadó: Meszner Tivadar, védők: Krezler Kornél, Hellebrandt János és Zimmermann Lajos. A beidézett tanúk között vannak Vázsonyi János, Pakota József és Seybold detektív-főfelügyelő. A koronatanu, Döhmél Frigyes időközben Magyarország területét elhagyta. Minden valószínűség mellett szól, hogy az ügyészhez zárt tárgyalást fog kérni. Ulain Ferenc a Reggel munkatársának kijelentette, hogy a zárt tárgyalást hevesen ellenezni fogja s amennyiben ezt elrendelik, a száját sem fogja kinyitni.

Az Ulain-pör tárgyalásán először a vádlottak nacionaleját vették fel. A vallomás szerint Ulain Ferenc Nagyszében született, katolikus vallású, ügyvéd, majd képviselő lett. Katona volt, de a háború alatt nem teljesített szolgálatot. Mérsékelt vagyonnal rendelkezik. Bobula Titusz vádlott Budapesten született, 46 éves, katolikus, mérnök, vagyonos. Szemere Béla, a budapesti Fehérkereszt-kórház főorvosa, Zemplénmegyében született, 57 éves, nős. Döhmél Frigyes nem jelent meg a tárgyaláson.

Ulain Ferenc elsőrendű vádlott az elnök kérdésére kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek. Arra a kérdésre, hogy *Ludendorffal, Kahrral és Hitlerrel* hogyan ismerkedett meg, zárt tárgyalást kért, amit a törvényszék megad.

Ezután nyílt tárgyaláson előadja Ulain, hogyan ismerkedett meg Bobulával, Szemerével és Döhmellel. — A Döhmellel való első megbeszélésről általánosságban szóbakerült annak a szükségére, hogy bizonyos esetekben a magyarok élelemmel láthassák el a németeket, akik viszont fegyvert és emberanyagot adnának Magyarországnak. Ugy emlékszik, hogy 28.000 emberről volt szó. Ekkor még semmi megállapodás nem történt, mert a többi urak bizalmatlanok voltak. Döhmellel, különösen Szemere Béla, aki azt proponálta, hogy ő, Ulain Ferenc, utazzék ki Németországba utána nézni Döhmél előadásainak. Ő azonban kijelentette, hogy csak akkor utazik Németországba, ha Hitlerék külön meghívják. A magyarországi tárgyalások során a gazdasági kérdéseken kívül a területi integritásról is szó volt.

A bajor szerződést nem olvasta végig, az aláírásról kijelenti, hogy nem tudja, miért forszírozta azt Döhmél. A szerződés első példányát aláírták valamennyien. Közvetlen ezután ő furcsának találta, hogy a magyar állam nevében a szerződést Bobula, aki amerikai állampolgár, Szemere, aki fővárosi orvos, valamint Döhmél aláírják. Ezeket megfontolva, a szerződés példányát ő megsemmisítette. Sem a halál-listáról sem a „gajdesz-listáról”, sem a megalakítandó kormánylistáról nem tud semmit. Felvonulási terveze-

Milliók panama a kolozsvári dohánygyár fogyasztási szövetkezetében

Régi bűnök pattantak ki. — A felügyelőbizottság és igazgatóság 12 tagjának vagyonát zár alá vették. — Irástudatlan munkások az igazgatóságban

— Az Ellenzék tudósítójától —

A kolozsvári dohánygyárban a dohánygyári számvetőség szenzációs panamájáról rántotta le a leplet. A gyár vezetősége minden lehetőséget elkövetett, hogy a vizsgálat érdekében a dohánygyári fogyasztási szövetkezet terhére elkövetett milliók sikkasztás a vizsgálat befejezéséig titokban maradjon, azonban a messze elágazó és súlyos következményekkel fenyegető panama a számvetőség fokozott titkolódzása ellenére is kipattant.

A dohánygyári fogyasztási szövetkezetet, a pénzügyminisztérium októberben kiadott rendelete alapján feloszlatták. A likvidációs eljárás folyamán a számvetőség a könyvek átvizsgálásánál ráéjt arra, hogy a fogyasztási szövetkezet régi tisztviselője, *Ferenczi Árpád* szövetkezeti igazgató és *Keresztési Sándor* üzletvezető *évek óta folytatott manipulációkkal egymillió lejt megközelítő összeg erejéig károsították meg a szövetkezetet*

és az állam rovására elkövetett sikkasztást a könyvekbe bevezetett hamis adatokkal éveken át sikerült elpalástolniok.

A vizsgálatnak — mint illetékes helyről értesültünk — sikerült megállapítani, hogy a magukról megfélekezett tisztviselők számos esetben az államtól kedvezményes áron kapott élelmiszereket, ruházati cikkeket, amelyeket a dohánygyári alkalmazottaknak kedvezményes áron kellett volna eladniok, idegeneknek bocsátották áruba s az ebből származó hasznot maguknak tartották meg. Alkalmunk volt beszélni a gyár egyik magasrangú tisztviselőjével, aki a fogyasztási szövetkezet panamájára vonatkozólag az alábbi információkat adta:

— A sikkasztó tisztviselők ellen már néhány nappal ezelőtt megindítottuk az eljárást, amikor a számvetőség új főnöke a felszámolási eljárás rendjén rájött arra, hogy a leltárakban feltüntetett adatok nem felelnek meg a raktárakban felhalmozott készletek mennyiségével. A magukról megfélekezett szövetkezeti tisztviselők vétkeihez még a forradalom előtti időkre nyulnak vissza s ezért a kár összegét egyelőre pontos összegben nem lehet megállapítani. Az imperium átvételekor a Consiliul Dirigent nagyobb összegű kamatmentes kölcsönt adott a szövetkezetnek s az ez alkalommal megalakult felügyelő-bizottság tagjai nagyjából olyan egyénekből kerültek ki, akik a könyvelés alap-elemeivel nem voltak tisztában s így az évek folyamán többször elkövetett

tet nem ismer, mindezekről jelentésben soha sem volt szó s ezek közönséges valótlanosságok.

A szerződést ismeri, abban a magyar katonai lépésről semmi sincs. Vallomása során elmondja Ulain a Hegyeshalomnál való feltartóztatásának történetét s kijelenti, hogy azért tért vissza, hogy az ügyet a külügyminisztériumban ismertesse.

Bobula Titusz vádlott előadta Döhmellel való kapcsolatát, szerinte *lépésük integritási mozgalom volt*, amelyet ő a lengyelekkel, bolgárokkal, olaszokkal, horvátokkal és bajorokkal együtt akart lefolytatni. Hitler szükségnek tartotta Ludendorff Budapestre jövetelét.

Bobula vallomása után elnök az ügyész kívánságára zárt tárgyalást rendelt el. A főtárgyalás hétfői része a zárt tárgyalással befejeződött, a nyílt tárgyalást kedden reggel 9 órakor folytatják.

könyvcsalásokra sem tudtak rájönni. A tettesek ellen sikkasztás címén feljelentést tettünk az ügyészégen. A bűnügyi hatóságok lépéseit megelőzőleg azonban még lefolytatjuk a dohánygyári számvetőség kebelében a vizsgálatot. Ezután természetesen szabadkezet engedünk a bírósági eljárásnak.

A nagyszabású sikkasztásról a dohánygyári számvetőség azonnali távirati jelentést tett a pénzügyminisztériumnak, amely a tegnapi nap folyamán a vizsgálat lefolytatására a bukaresti központból egy pénzügyi tanácsost küldött ki, hogy Mihailescu számvetőségi főnökkel egyetemben megállapítsa az állam kárára elkövetett sikkasztás pontos összegét s a felelősség kérdését tisztázza a bíróságok előtt.

A dohánygyári munkásság körében óriási izgalmat keltett, hogy a felügyelő-bizottság és igazgatóság tizenkét tagjának összes vagyonát a bíróság még a tegnapi nap folyamán bűnügyi zár alá helyezte. Kétségtelen, hogy az igazgatóság tagjainak semmi része sincs a sikkasztás elkövetésében a számvetőség véleménye szerint azonban az állammal szemben az elsikkasztott összegekért az anyagi felelősség az igazgatóság tagjait is terheli összes vagyonuk erejéig.

Mindenesetre mulasztás terheli az állami hatóságokat is, amikor beleegyezésüket adták ahhoz, hogy az igazgatóság és a felügyelő-bizottság tagjai közé irástudatlan munkásokat is beválasszanak, akik már emiatt sem voltak képesek ellenőrizni a szövetkezet könyvelését. A vizsgálat lefolytatására kiküldött pénzügyi tanácsos a napokban befejezi a szenzációs panamagyben folyamatba tett vizsgálatot és az ügy iratait a büntetőbírósághoz teszi át.

Harmincmilliárdos valutacsempészés. Budapestről jelentik: A rendőrség harmincmilliárd értékű papírvallatát lefoglalt Stein és Gara dr., Bódi és Biró dr., Bródi János, Schnitzer Jenő bank- és tőzsdébizományos cégeknek. A rendőrség megállapította, hogy az illető tőzsdébizományosok értékpapírok és külföldi valuták Magyarországra való csempészésével nagy összegű magyar korona összevásárlása útján meg akarták kontreminalni a magyar koronát. Estére több letartóztatást várnak. A budapesti főkapitányságra hétfő délutánig a magyar korona kontreminalásáért 12 tőzsdész és bankárt állítottak elő.

Izgalmas tárgyalás a nagyváradi járásbíró előtt

Nagyváradi tudósítónk jelenti: Konrád János műszerész hat évi orosz fogság után testileg-lelkileg megtörve nemrég került haza Nagyváradra családjához. A nagy lakásinség miatt a Bunyitay ligetben levő amerikai vendéglőben béreltek egy szobát és néhány hónapig itt laktak. — A vendéglő tulajdonosa, *Vasinka* János azonban szeparéva akarta átalakítani az ő szobájukat és ezért ki akarta lakoltatni őket. S miután Konrádek nem voltak hajlandók távozni, Vasinka berontott a szobájukba és egy székkel úgy Konrádot, mint áldott állapotban levő feleségét véresre verte. Konrádek természetesen feljelentették a rablítás embert. Vasinka most már újabb retorziókkal akarta a házaspárt a lakásból mindenáron kitenni. Elsősorban leszedette télvíz idején az ablakokat. — Aztán fejük fölül a tetőzetet is lehordatta, majd a mennyezetet is széjjel-szedette. — Így aztán a szegény házaspár a legcsikorgóbb hidegben a puszta négy fal között maradt. Följelentésükre a nagyváradi járásbíró ma délelőtt tárgyalta ezt az ügyet. Vasinka tagadta a brutalitásokat, de a rendőri vizsgálat adatai, valamint az egybehangzó tanuvallomások mind elene szölk és a tárgyaláson bemutatták a vérnyomos székét, amellyel annak idején Vasinka véresre verte őket. A tárgyaláson szegény Konrádné annyira felizgatta magát, hogy eszméletlenül esett össze és csak hosszas élesztési kísérletre tért magához. A bíróság bűnösnek mondotta ki Vasinkát testisértés vétségében és ezer lej minimális büntetéssel sújtotta.

Ellentétek Jugoszláviában az orosz kormány elismerése körül

Belgrád, január 15.

A jugoszláv távirati iroda megcáfolja Spalaikovics párisi követ lemondásának a hírt. Spalaikovics ugyanis a Samuprava című lapnak intervjút adott, amelyben erkölcsi lehetetlenségnek mondta az orosz kormány elismerését. A lapok ezzel szemben közlik a konferencia hivatalos kommunikéját, mely szerint a kisantant három állama elvben megállapodott az orosz kormány elismerésére vonatkozólag. Hangsúlyozzák azonban, hogy ez a megállapodás sem teszi nyilvánvalóvá azt az időpontot, amikor az elismerés meg fog történni.

Egyébiránt jugoszláv lapok hírei szerint az orosz kérdésben Nincics és Pasics között is ellentétek vannak.

Román újévi tisztelgések. A román újév alkalmából a megyei prefekturán a szokásos tisztelgések nem történhetek meg teljes egészükben, mert Muresan prefektus a Kolozsvárt időző Lepadatu kultuszminiszter társaságában látogatást tett Ivan görög keleti püspöknel és a kolozsvári belgyógyászati klinikán betegen fekvő Suciu balázsfalvi metropolitánál, akiknek részére Lepadatu miniszter a kormány magas kitüntetésit nyújtotta át kiváló egyházi működésükért. A megyei prefekturán mindazonáltal több hivatalos tisztelgés történt, így a külföldi konzulátusok képviselői a román újév alkalmából felkeresték a megyei prefekturát és tisztelgésük jeléül leadták névjegyeiket. A megyei tisztviselők egy része *Ghetie* subprefektusnál tisztelgett, aki egyúttal nevenapját is ünnepelte. *Utalea* primár és a városi tisztviselők küldöttsége is tisztelgett Muresan prefektusnál és *Petala* tábornoknál, a városi tisztviselők pedig *Utalea* primárnál fejezték ki tiszteletüket a román újév alkalmából.

HIREK **Móricz Zsigmond** **csókja**

Néhány napja történt Budapesten a Reneszánsz-színházban, ahol most folynak Móricz Zsigmond parasztdrámájának, a „Buzakalásznak” próbái. A nézőtérén sötét, délelőtti hangulat uralkodott, a rendező zöld ernyős lámpája mellett kis darabkán föl volt hajítva a zsölyéket borító lepel, hogy a szerző le tudjon valahová ülni, amíg a félig megvilágított színpadon folyik a munka. A színészek nem voltak kosztum, csak egy civilruhában próbáltak, bár a darab — a kulisszák nyelvével szólva — már elég „készen” volt. Móricz Zsigmond elmerülve hallgatta, hogy muzsikálnak szavai, amíg a szeme lassanként kinyílt. Látszott rajta, hogy nagyon tetszik neki valami. És csakugyan, amikor a felvonásnak vége lett, Móricz a zenekaron keresztül felfelé tekintett kis lépcsőn felkapaszkodott a színpadra.

— Tárai! — mondta — kérem egy pillanatra.
A színész odament az íróhoz:
— Tessék parancsolni!
Móricz Zsigmond az író vállára tette két súlyos kezét, aztán hirtelen magához ölelte és férfias hangossággal arcon csókolta.

A színpadon pillanatra megállt a munka, mert Budapesten még a díszítők is tudják, hogy milyen sulya és pecsétje van Móricz Zsigmond csókjának. Tárai mosolyogva és zavartan állott az irigy vagy elbámult kollegák tekintetének keresztútjában. Az esemény híre fölhatott az irodákban keresztfül a zsinórpádlásig. Bárdos igazgató boldogan dicsekedett:
— Ugy-e derék fiu!
Móricz Zsigmond bólintott:
— Sohasem volt még ilyen színészem!...

És most ezt a csókot egész Budapest az ajkára vette. Sokat beszélnek róla, már azokban a körökben, amelyekben nem a „Pompadour” nő kara, meg az „Ach Joseph!” a legfontosabb dolog a világon.

Mi, erdélyi magyar újság valami keserű örömmel közöljük ezt a pesti színházi hírt. Hisszük, tudjuk, hogy milyen nagy jutalom Móricz Zsigmond csókja. És örvendünk is a tőlünk elkerült színész sikerének. Büszkének vagyunk rá, de bevalljuk egy kicsit fáj, hogy elment tőlünk. Mi azt hisszük, hogy rosszul teszi most minden tehetséges magyar, ha elhagyja Erdélyt, az édes, a méltóságos, az egyetlen Erdélyt.

Inczedy Joksmann Nándor né temetése. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Vasárnap a város lakosságának nagy részvéte mellett temették el Inczedy Joksmann Nándor, született maxai Máriaffy Máriát, Inczedy Joksmann Nándornak, Marosvásárhely volt főispánjának feleségét. A temetésen Marosvásárhely magyar társadalmának minden rétege képviselve volt, a marostordai arisztokrácia tagjai pedig majdnem kivétel nélkül jelen voltak a végüstettségén.

Adómelegítések az 1924-ik évben. Az 1924-ik esztendő súlyos adómelegítésekkel fog szolgálni. Az 1923-ik évben megszavazott adótörvény szerint megállapítandó adók egy jó részét, visszaható erővel, azaz 1922 április 1-jétől kezdve kell megfizetni. Ezt az adóköteleseket nem is tudják, mert nem ismerik a törvényt s meg sem kapták az 1923-ik évre vonatkozó kiadvást; ha majd megkapják, még az 1924-ik év első negyedére eső adót is le kell fizetniük. — Kétféle állami adóról van szó. Elemi adóról és összesített adóról. — Az elemi adó az ingatlanok,

a házak-, az üzletek-, puszták, telkek-, szántóföldek-, fizetések-, kereskedelmi bevételek után jár; ezenkívül van az egyszázalékos forgalmi adó, a mesterség utáni adó, az üzletemberek adója, amely adók a jövedelmek 20 százalékáig emelkednek. Ezekben felül szedik még az összesített jövedelem után járó adókat. Ezek az adónemek az adókötelesek valamennyi jövedelme után esedékesek és szintén jelentékeny összeget tesznek ki. Ezek csakis állami adók. Am a községi adók sem jelentéktelenek. A lakott házak jövedelmének 15 százaléka, a szolgáltatási adó, a lakott ház négyzetméterekben kifejezett területe és méterekben szóló hossza után járó adó; a tűzoltói adó. Egyenes adók ezek is és mindenki részéről fizetendő. Nem éppen kellemes meglepetéseket fogunk okozni majd a polgárságnak még az állami és községi közvetett adók sem, amelyekhez járulnak majd a lakbéremelkedések és az életdrágulás. Az 1924. év kezdete tehát — állapítja meg a Dimineata — a gondok hosszú sorozatát nyitja meg az ország lakosságára nézve.

Zilahi-Kiss Jenő budapesti alpolgármestert felfüggesztették állásától. Budapestről jelenti: Az erzsébetvárosi bombabemérlettel kapcsolatban súlyos vádak merültek föl annakidején az Ébredő Magyarok Egyesülete ellen és Klebelsberg akkori magyar belügyminiszter többször kérte az egyesületet, hogy kérjen maga ellen vizsgálatot. Az EME akkor egy plakáttal válaszolt a belügyminiszternek, amelyben többek közt Klebelsberg Kuno gróftól „politikai hermafroditának” nevezte. A plakát miatt másfél évvel ezelőtt eljárás indult a szerzők ellen, most pedig a bírósági tárgyalás előtt az EME egész volt igazgatósága testületileg vállalta a szerzőséget a bíróság előtt. Ezt egy beadvány formájában hozták a bíróság tudomására és a beadványt többek között aláírta Zilahi-Kiss Jenő dr. budapesti alpolgármester, mint az EME egyik igazgatósági tagja, továbbá Darányi Ferenc kereskedelemügyi miniszteri tanácsos és Horváth Géza, a Nemzeti Múzeum igazgatója is. — A magyar kormány egyik nyilatkozata szerint fegyelmi vizsgálatot indítanak azok ellen a köztisztviselők ellen, akik a plakát aláírói közt szerepelnek. Az erre vonatkozó belügyminiszteri leirat szombaton délelőtt érkezett meg Sipőcz Jenő dr. polgármesterhez, amelyben a belügyminiszter elrendelte Zilahi-Kiss Jenő alpolgármester ellen a fegyelmet megelőző vizsgálatot és állásától őt felfüggeszti.

Balassa Ármin halála. Szegedről jelenti: A magyar közéletnek egy érdekes, sokat emlegetett tagja hunyt el. Szegedi jelentés szerint Balassa Ármin dr., szegedi ügyvéd, régi, ismert lapszerkesztő, 63-dik életévében meghalt. Mint büntetőjogásznak, annakidején a hódmezővásárhelyi mérgekeverők, majd a szabadjai Haverda Mária szenzációs bűnpöréből lett országosan ismert a neve. Balassa volt a védőjük. Vagy husz éven át a Szeged és Vidéke politikai napilapnak főszerkesztője volt s így a város társadalmi, mint politikai életében jelentős szerepet vitt. A városi törvényhatósági bizottságnak hosszú évtizedeken tagja volt. Kulturális, főként színházi dolgokban nagy tevékenységet fejtett ki. Politikai szerepléséből emlékezetes marad, hogy a Bánffy-pártot ő alakította meg Szegeden. Az írókkal, amiben pedig Szeged soha nem volt szegény, különösen meleg barátságot tartott a nagyszerű nótás, jókedélyű ember. Különben maga is értékesebb, figyelemreméltó írói tehetség volt. A paraszteletről vett elbeszélései igen jóízűek voltak s Parasztszívek című népies színművét a Nemzeti Színházban is előadták. A Tiszaparti nagy alföldi városnak jelentős

polgára volt. Temetése vasárnap délután volt.

A szépasszony ágya. Az aradi járás-bíróság becsületsértési pert tárgyal. Maga az ügy kicsi és ártatlan, de a szereplők nagyok és nem minden vonatkozásban ártatlanok, ez az oka, hogy a bírósági szürke terem megtelik s hogy a levegőt parfümillaat uralja. A becsületsértés anyaga: hogy egy aradi szépasszony egy másik aradi szépasszonyról valahol azt a kijelentést tette, hogy: „annak még ágya sincs”.

A bíró, ünnepélyes arcot vág, a vádiratot forgatja s közben izzad egy kicsit. Zavarban van, legjobban szeretné kiüritetni a termet s a fiskálisoknak négy-szemközt megmondani, hogy döntsének ők maguk a különös ügyben, de a terem figyel: élénk, ideges asszonyi szemek kinéznek a törvény bölcse képviselőjé, mit tehet mást, felül a vádat s várja a replikákat. Az ügymenet nehéz és kínos akadályokba ütközik, mert a sértő hölgy ügyvédje, a sértett külön váltán elő ferje. Válaszok oka éppen a sértő hölgy, akihez állítólag nagyon közeli és nagyon meleg barátság szálai fűzik s a sértett hölgy állítólag éppen miatta hagyta el az urát. A replikát neki kell kezdeni, ő védi a vádat, ő menti a vádlottat — s a közönség lélegzetvisszafojtva figyel. Ha véd, a feleségét fogja védeni, mert minden védelem vád, ha nem véd, a másik asszonyt nem fogja védeni... bajok, kínos pillanatok, lelki tusák... egyszer piros az ügyvéd, egyszer sárga, sárgán tipeg és pirosan rángatja az ideg a vállát, szenved, biztosan szenved, hullámla a lelke, vért izzad a szíve, kínosan nyugtalankodik s egyszer felveti a fejét:

— Tekintetes bíróság! Lehetséges, hogy az inkriminált kifejezés elhangzott valahol, de vajon sértés-e ez? Az, hogy valakinek ágya nincs... Istenem, hát mi van abban? Egyébként pedig — ezzel az igazságnak tartozom — magam tanuskodom mellette, hogy az illető hölgynek igenis van ágya (a közönség felszisszen)... igenis van ágya, sőt nem is egy, hanem két ágya van, kékselyem paplanokkal és kékselyem vánkossokkal... és van a két ágyban két szőke gyermek is, ártatlan, gagyogó árva, akiknek az anyjukról lángol a szívük, akik minden este és minden reggel várnak és töltik kérdésk: miért nem jó háza anyuka? Tekintetes bíróság!... hát miért nem jó háza?

A közönség püsszeg, csöndül a szobájában. Nagy, várakozó csönd, a vihar előtti vész terhes, nagy csöndje s egyszer felcsuklik egy hang; sírás vijjjan a csöndbe s egy szép szőke asszony — a sértett — előre jó s ott mindenki előtt, megöleli és megcsókolja az urát.

A csöndbe moraj zörren, egy másik szép asszony halkán kilibben a terem-ből s valamit sziszeg a foga közül. Ilyes valamit:
— Nyomorult.
S a tárgyalásnak vége.

Nagy Dániel.
Megloptak egy bukaresti kereskedőt. Aradi tudósítónk jelenti: Vasárnap este az expresszrel keresztül utazott Aradon Perlmann N. A. bukaresti nagykereskedő. A kürtösi állomáson ismeretlen tettes klopota zsebéből pénztárcáját. A tárcában 160.000 lej készpénz és fontos okmányok voltak.

Szilveszteréjszakai botrány Aradon. Aradi tudósítónk jelenti: A Szilveszter éjszaka Aradon sem telhetett el kínos incidensek nélkül. Egy aradi kávéházba a kora reggeli órákban beállított Kicia banktisztviselő Vigiliu nevű kollégájával. Mindketten ittas állapotban voltak és csakhamar kínos botrány idéztek elő. „Le a zsidókkal” kiáltásokkal inzultáltak az asztaloknál ülő vendégeket és dobálózni kezdtek az asztalban levő süteményekkel. A kávéházban véletlenül jelenlevő Gelb birközöbajnok védelmére kelt, de már exponálni nem kellett magát, mert a két fiatalember eltávozott.

A Benco líkőrkülönlegességek a Baumel, Steiner és Steiner és Társa r-t. lugóji cég, királyi udvari szállítók gyártmányai minden előkelő kávéházban, bárban, cukrázdában találhatók. Az előkelő közönség előszeretettel kéri.

ELSŐ ERDÉLYI ÉKSZERÁRUGYÁRTÁS
Cluj, Calea Regele Ferdinand 19.
Tel. interurb. 213. ♦ Sörgőncim Juvaere Cluj.
Ékszerárugyártás és nagykereskedés!
Igazsáti arany és forrasztó!
Arany-, ezüst-, platinabeváltás!
KIENZLE és SCHWARZWALDI órákban, valamint kina ezüst tárgyakban nagylerakat.
CSAK VISZONTELARUSITOKNAK!

Saarvidéki francia szénből előállított
darabos-gázkoksz
ugy vagon-telekben, mint kisebb mennyiségben kapható:
Economia Keresk. és Ipari R.-T.-nál
Oradea-Mare, Piața Mihai Viteazul 1.
Sörgőncim: Coloniale. Telefon 8-58, 14-56

Speciális fehérneműk!!
Menyasszonyi kelengyék vászonárak, asztal és ágynemű különlegességek, készen és rendelés után,
Sámuel & Comp
Strada Memorandului (volt Unió-utca) 9. sz.

Szenzációs könyvek:
Móricz Zsigmond: Jó szerencsét 96.—, Molnár Ferenc: A vörös malom 84.—, H. G. Wells: A szerelem és Lewisham ur 108.—, Csehov: A semmirekellő 84.—, Balsac: A nőtlen ember otthona 120.—, Balsac: A vidéki orvos 108.—, London: A kaland 96.—, Ibsen: A kísértetek, Solnes: Ha mi holtak 108.— lej + portó.
Lepage könyvk. Cluj-Kvár.

Legmodernebb kivitelű
ékszerek
disz- és ajándéktárgyak
arany, ezüst és argentezzüst és
különlegességek
szolid áron, óriási választékban!!

Fenyő és Braunfeld
Lloyd 1963 világvárosi ékszer-áruházában
CLUJ, Piața Unirii 15
Interurbán telefon 643. sz.
Schaffhausen, Omega, Longines, zseb- és kar-órák!

A legjobb borotvák
HUN MÁTYÁS FIAT
nál
CLUJ-KOLOZSVAR, Calea Victoriei 2.

Csecsemők, kis gyermekek ideális ápolószere a Höfer-féle gyermek hintőpor és Höfer-féle gyermek krém.

SPORT

Kiírták az országos és a Kolozsvár-kerületi korcsolyabajnokságokat

— Az Ellenzék tudósítójától. —

A tartós hideg országszerte hatalmas lendületet adott a jég sportnak és sportköreink igyekeznek is kihasználni a „jó” időt arra, hogy a kerületi és országos korcsolyabajnokságok a lehető legkedvezőbb körülmények között rendeztessenek meg. A nagyváradi és temesvári kerületek után a kolozsvári szövetség is kiírta bajnokságát, mely vasárnap, f. hó 20-án fog lezajlani a sétatéri jégpályán. Kiírásra kerültek a gyermek-, junior- és szenior-számok 500, 1500 és 5000 méteren, továbbá műkorcsolyázás férfiak és nők részére.

Az országos bajnokságok Bukarestben f. hó 27-én és 28-án kerülnek döntésre. Első nap 500 és 1500, második nap az 5000, 10.000 és műkorcsolyázó versenyeket tartják meg előírt gyakorlatokkal. Az országos versenyeken is a legjobb kolozsvári versenyzők teljes számban indulnak.

A csehszlovák korcsolyabajnokságok eredményei. Prágából jelentik: Vasárnap rendezték meg a cseh korcsolyabajnokságokat, melynek eredményei a következők:

1000 m. ifjúsági. 1. Jelinek 2 perc 20'9 mp.

1500 m. szenior. 1. Rott 3 perc 28'1 mp.

500 m. szenior. 1. Hladky 58 mp.

5000 m. szenior. 1. Rott 13 perc 14'6 mp.

Műkorcsolyázás ifjúsági nőknek 1. Besela kisasszony 37 pont; férfiaknak 1. Kundert 116 pont.

Férfibajnokságban 1. Iliva Josif 212 pont.

Női bajnokságban 1. Biskova kisasszony 91 pont.

Páros bajnokságban. 1. a Wesely házaspár.

Elrabolták Deutsch Simi sportérmeit. Deutsch Simi, az ismert játékos lakásán a napokban betörők jártak és többek közt értékes arany és ezüst sportérmeit is elrabolták. A peches játékos egyszerre vesztette el tízeves sportműködésének győzelmi jeleit.

Ujfalvi István kilépett a CFR-ből. A CFR sportklub legeredményesebb csatára kilépett egyesületéből. Hír szerint a Victoriába fogja kérni átigazolását.

A csehszlovák hadsereg a téli olimpiászon. A csehszlovák olimpiai bizottság a chamonix-i siversenyekre egy főzrztisztet, egy főhadnagyot, egy őrmestert és egy-egy közlegényt nevezett be.

Plattkó hazamegy az MTK-val. Barcelonai lapok szerint Plattkó, a FC Barcelona kiváló magyar kapusa az MTK turája végeztével visszatér Budapestre. Plattkó több ízben kijelentette ugyanis, hogy a magyar válogatott színeiben akar játszani az olimpiászon.

Marcinkievitz Artur a magyar korcsolyázó bajnokságokon. A KAC kiváló játékos a résztvesz a február 2. és 3-án eldöntésre kerülő magyar korcsolya-bajnokságokon a futó számokban, melyeknek legjogosabb aspiránsa.

Marcinkievitz a sétatéri jégpályán trenirozik s nagyon ambicionálja a magyar bajnokság megnyerését. Számai 500, 1500 és 5000 méter összetett pontverseny. Megelőzőleg résztvesz vasárnap a BBTE országos versenyén, majd január 27-én a BKE nemzetközi versenyén az összes futószámokban, melyen a legjobb osztrák, német, francia és finn futók is indulni fognak.

A legszebb üzleti nyomtatvány

olcsón, gyorsan készül a Lepage-nyomtatásban Kolozsvárt. Kérjen árajánlatot

KÖZGAZDASÁG

Eltűnt a tojás a piacokról. Az Ellenzék számtalanszor pálcát tört a szabadkereskedelem mellett és nem utolsó sorban annak tudható be, hogy a kormány fokozatosan megkezdte a vámsorompók megnyitását. A liszt, gabona és más egyebek után nagyon helyesen a tojás kivitelét is megengedte, föltétlenül kötve ki azonban, hogy a belföldi szükségletet mindenekelőtt biztosítani kell. Ezt pedig olyan formában kívánta kormány megoldani, hogy kötelezte a tojásexportőröket a városokban bizonyos tojástartalékalapok létesítésére. Ugyálszik azonban, hogy a tojásliferánsok csak addig szónokoltak a belföldi fogyasztás föltétlen biztosításáról, amíg az exportengedélyek a markukba nem kerültek, most már azonban mit nekik Hekuba? A tojás kivitel engedélyezése óta ug-rásszerűen emelkedtek az árak duplájukra, majd a triplájukra és végeredményben még csak nem is ez a nagyobb veszedelem, hanem az, hogy a piacokról egyszerűen eltűnt a tojás. A mohó nyereszkeskedési vágy elfeledtette az exportőrökkel a belföldi fogyasztás biztosítására vonatkozó ígéreteiket és minden darab tojást a külföldre akarnak kiszállítani. A köz érdeke azonban fontosabb néhány tojásnagykereskedő zsebében és ezért nyomtatékosan felhívjuk a hatóságokat arra, hogy szerezzenek érvényt a kormány azon intézkedésének, hogy a szállítóknak a városokban tojástartalékokat kell létesíteni vagy pedig ha az exportőrök erre nem volnának hajlandók, tiltassák be inkább újra a tojás szabad kivitelét.

Az Urikány-Zsilvölgyi nacionalizálás. Jól informált forrásból jelentik, hogy az Urikány-Zsilvölgyi rt. nacionalizálására minden intézkedés megtörtént s a társaság vezetősége a kormánytól működési engedélyt nyert. Ezek után csak a román tőke részvételére lett volna szükség, ami azonban a nagy pénzhiány miatt a közel jövőben alig remélhető s ezért az egész nacionalizálási műveletet bizonytalan időre el kellett halasztani.

Bérbeadják a magyar állami birtokokat. Budapesti jelentés szerint a közel jövőben sor kerül az állami nagybirtokok bérbeadására, ami által nagyobb haszonra lehet számítani. A magyar állami birtokok 145.000 katasztrális holdat tesznek ki.

Románia szemet importál. Bukaresti jelentés alapján megírta az Ellenzék, hogy a CFR nagymérvű fűtőanyag hiányban szenved. A kormány, hogy ezen a könnyen végzetessé válható bajon segítsen, elhatározta, hogy a híres káttovitzai szénbányákból sürgősen porosz szemet hozat. Tervbe vették, hogy a regáti vonatokra is kiterjesztik a szénfűtésű mozdonyok járatát s e célból a kormány tárgyalásokba bocsátkozott egy francia szindikátussal, amely a kisázsiai Herein melletti szénbányákból akar szemet szállítani.

Lóhús-export. Néhány héttel ezelőtt megírta az Ellenzék, hogy a lóhús és a belőle készült hentesárúk exportjának intenzív fellendítésére egy konzorcium alakult. Míg az egész vonalon általános pangás észlelhető az export terén, addig a lóhús-export — különösen az utolsó hetekben — nagy emelkedést mutat. Temesvári jelentés szerint nemrég 500 lovat vágattak az ottani vágóhídon és most újabb 1000 ló vágatására kér engedélyt a konzorcium. A lóhúst Bécsbe szállítják, ami valutáris szempontból is fontos.

Megengedik az állatexportot. Bukarestből jelentik, hogy az állatexportőrök szindikátusának delegátusai a napokban felkeresték az ipar és kereskedelmi minisztert és arra kérték, járuljon hozzá az élőállat kivitel engedélyezéséhez. Constantinescu Tank-réd kereskedelmi miniszter a küldött-ségnek adott válaszában kijelentette, hogy az állateksport felszabadítása

küszöbön áll. Mindenekelőtt a szarvasmarha-ekszportilletéket fogják mérsékelni és pedig 5000 lejre és amint a viszonyok megengedik, a sertés kivitel is szabadabbá teszik.

Kereskedelmi szerződés Jugoszláviával. Jugoszlávia és Románia között már tavaly is tárgyalások folytak egy kereskedelmi szerződés tárgyában, amelyek azonban nem vezettek eredményre. Jugoszlávia ugyanis a legtöbb kedvezmény alapelveinek elfogadását kívánta, amibe a román kormány nem akart sehogy belemenni. A tárgyalásokat ilyen körülmények között megszakították. A két ország közös bánási határát tudvalevőleg most rendezték és a rendezés különböző tulajdonjogi és határforgalmi kérdések tisztázását teszi szükségessé. Érterülésünk szerint a kormány tehát újból felveszi Jugoszláviával a kereskedelmi tárgyalásokat.

A lengyel vasúti tarifák valorizálása. Varsói jelentés szerint a folyó évi január havában valorizációs vasúti tarifák léptek életbe, arany frank alapon. A kulcs kilométerenként 3 centimes.

A vaspiac helyzete. A tavalyi építkezés hiánya nagyon rossz hatással volt a vaspiacra. A kereslet igen minimális volt, különösen az építkezésnél szükséges anyagokban. A vas ára Romániában egyelőre a következő: Rudvas 800, U.-vas 800, Könyökvas 1050, Hengervas 1070, Vasbadog 5 mm.-ig 900, 5-3'5 mm.-ig 990, 3'5-2'1 mm.-ig 1150, 2'1-1 mm.-ig 1400, 1 mm.-en alul 2100 lej 100 kilogrammonként.

Udvarhelymegyei gazdasági hírek. Udvarhelymegyei gazdasági tudósítónk jelenti, hogy a megyében a gabonárák mincsenek arányban az általános drágasággal. Buza (20 literes vökvát használ nálunk mindenki) 75-80, rizs 68-70, árpa 68-70, zab 34-40, tengeri 65-70, burgonya 14-18 lej métermázsába átszámítva, buza 480-500, rozs 450-480, árpa 450-480, zab 330-380, tengeri 420-450, burgonya 100-140 lej. Paszuly a piacon már alig kapható, lencse is kevés van. Alma vékája 50-60, aszaltszilva 170-180, dió 140-150 lej. Zöldség: Egy kötés murók 2-3, petrezselyem 3-4, zeller db 2-3, vöröshagyma koszorúja (16-20 db) 8-10, foghagyma db 0.5-1 lej. A széna métermázsája 140-150, szalmájé 40-50 lej. Ridegliba db 80-100, a hizotté 180-200, ridegkacsa 45-50, hizotté 80-100, egy tyúk 50-60, csirke párja 50-80 lej. Az állatvásárok pangának. A megye egy része előszeretettel tart elsőrendű hizott ökröket, de pár hónapig kereslet egyáltalán nem volt. Ujabban 22-25 lej élősúlyban vásároltak, bár csekély mennyiségben elsőrendű hizott ökröket. Igásókor párja 12-20000, tulok párja 6-10.000, elsőrendű borjastehen 7-9000, gyengébb minőségű 4-6000, egy éves üsző minőség szerint 1200-2500 lej közt váltakoznak. Vágni való állatok körülbelül 7-10.000 lej közt vásároltnak a vidéki szükséglet számára. A nyers bőr kilója 40-44 lej. A hizottsertés ára élősúlyban minőség szerint 27-32 lej, egy hathetes választott malac 400-450 lej. Hus: Marhahús 19, borjúhús 21, sertéshús 34, zsirnakvaló 55, háj 60 lej.

Új szabászat

nyílt a

DIAMANTSTEIN
ÉS MOSKOVICS

cégnél

Calea

RegeleFer-

dinand 25. sz.

alatt (volt Wes-

selényi Miklós-u.

Főpostával szembe),

ahol a tisztelt közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

ség által hozott közön-

Üsszejöveletek, ünnepek, mozgó,
vagy álló fényképfelvételre bárhova
kiszáll a

„**Photofilm**”

műterem riportere

Cluj, Str. Reg. Maria 6. (volt Deák
Ferené-utca) Telefon 8-26.

Nyomdafesték Wicke Berlin, Lepege-nál
Kvár. Kérjen árjegyzéket!

Sándor Ágoston Utóda

cégnél békebeli női és férfi
bőrkeztűk újra kaphatók

Férfi divatkülönlegességek! Férfi lehérműveket

mérték után vállalunk

Lloyd 1073

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések árai: Minden szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 20 lej. Előfizetőknek minden szó 1 lej, vastagabb betűvel 2 lej. — Jellegű leveleket harmincnapig őrizünk meg.

INGATLAN

Kolozsvárott az Ötvös-utca 19. szám alatti ház szabad kézből eladó. Feltételek Dr. Kőlcse Károly brassói ügyvéd (Kapu-utca 69.) irodájában megtekinthetők, aki levélbeli kérdésekre azonnal válaszol. 0639

Eladó!

1 holdnál nagyobb házastelek és ugyanolyan nagyságú gyümölcsös kerttel, istállóval, kocsiszinnel, 3 szoba konyha, fürdőszobával áttehető, Monostori-utcon. Ára 680,000 lej. Megbizva:

Gabányi Sándor

ingatlanforgalmi ügynőse, Cal. Reg. Ferd. 110.

133 hold gyönyörű birtok átadható, esetleg eladó. Múltaságos Posenin, Grisor post. Oaia Mureș Turda. 8406

Ha eladó a

háza, üzlete, földje,

tessék nálam bejelenteni. Eladó házak és üzletek mindig vannak

Dunky Rálmán

Nagyszebeni földh. köles, köz. ügy. nőke. Cluj, Főter 10.

ÁRÁS-VÉTEL

Gukrászda jóforgalmu vidéki városban egyedüli üzlet eladó. Szabó Szilveszter Zsibó. 0633

Antikvitások:

ezüst, butor, porcelán, áru, textil stb. nagy választékban

"ARTA"

régiségkereskedésben Cluj, Str. Avram Jancu (Petőfi-u.) 3. állandó képtárlat!

Jómenetű fűszerüzlet eladó, esetleg kiadó. Cim a kiadóban. 8374

"Globus"

Általános kereskedelmi vállalat

Arad, Piața Catedralii 1-14.

Elfogad megbízásokat, kereskedelmi cikkek megvételére, eladására képviselői és bizományosok árát.

Olesón eladó 37-es magas szárú barna cipő, horgolt selyem ruha, bársony ruha, kalapok. Gidali, Malom-u. 14. 8375

Déri Árpád

mag kereskedése és kertgazdasága ajánlja németországi, valamint saját termelésű konyha, virág és kertgazdasági magvait. Árjegyzéket kívánatra küldök, Strada Regina Maria 22. szám.

Olesó tűzifa fiatal, száraz, házhoz szállítva mázsánként 62 lej árban megrendelhető, Főter 26. I. em. 3. 8403

Új beváltási forrás!

Arany, ezüst, briliáns, gyémánt, platina, műfogak és pénzdarábokért napi áron felül fizet N. HILFMANN ékszerész, Calea Reg. Ferdinand 12. (Wesselényi-ut) Győgyáruházzal szemben.

Négy lóerős benzines cséplőgarnitúra jókarban eladó a mezőmehesi szövetkezetnél. 0640

Legjobb pénzért fizet arany, ezüst, briliáns, platina

Fenyő és Braunfeld ékszerüzlete CLUJ, Piața Unirii 15. Lloyd 1963

58 lej 100 kg. kitűnő aprított tűzifa házhoz szállítva. Weinstein-fatelepen Közraktár. Telefon 11-44. sz. 8405

"Tacamul"

ezüstáru-

gyár CLUJ,

Str. Avram

Jancu (vlt

Petőfi-u.) 3.

Telefon: 4-82.

Gyárt: evő-

eszközöket,

szervizeket,

disztárgyakat

stb. Csak

viszontel-

adóknak!

Komplett fehér háló sürgősen eladó. Tég-lás-utca 17. Haas. 8390

Egy szép fekete bőrkabát eladó. Rákóczi-ut 4. 8391

Kissé használt modern ebédlő megvételre kerestetik. Ajánlatok "Modern" jellege alatt a kiadóba. 8392

Megvételre gazdasági hidmérleget keresek. Báró Bánffy Dániel Fugodi gazdasága. 0619

ALKALMAZÁS

Keresek gyermek-ápolónőt éves és újszülött gyermekeimhez Ajánlatokat Semlyén, Gherla kér. 0631

Legalább négy középiskolát végzett egészséges ifjút cinkográfus tanulónak fizetéssel felvesz a Minerva. Deák Ferenc-u. 1. 0636

Kolozsvárt ismerő 2 hivatalszolgát keresünk, ki magyarul és románul beszél. Bogza li-kögyár. 0637

Gyakorlott, perfekt román ügyvédjelöltet keres Bod László dr. ügyvéd Huedin (Bánffy-hunyad) Kolozsmegye. 8400

Nagy kiterjedésű havasi vadászterületre fővadászt keresek. Cim a kiadóban. 0618

Fűszerkereskedő segéd felvétetik. Monostori-ut 33. szám. 8351

ÁLLAST KERES

Jobb nő, ki a háztartás minden ágában jártas, keres gazdasszonyi vagy szakácsnői állást azonnalra. Cim a kiadóban. 8394

Német anyanyelvű bölcsészeti hallgató német órákat ad. Ajánlatokat "Német" jellegre a kiadóba kér. 8393

LAKÁS

Egy szoba, konyha, kamara új házban február 1-re kiadó. Értekezni Kőker-u. 69. alatt. 8389

Két fiatal embernek butorozott szoba kiadó. Kalandos-u. 48. 8399

Egy komplett keményfa háló, lakással együtt átadó. Értekezni Str. Bălcescu 7. sz. (vlt Eszterházi-u.) 8396

JOANOVICS TESTVÉREK FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják műtermüket elsősorban munkák készítésére. Aquarelleink, nagytá-saink és egyéb festm-nyeink az egész országban elismertek. A kapu alatti kirakatokban állandóan nagy kiállítás!

GÁRDI & Co. FÉNYKÉPÉSZETI MŰTERMÉI

Nagyítások és esti felvételek is.

Str. Saguna (vlt Bartha M.-utca) 13.

Olesó tűzifa

A Tűzifaforgalmi Rt. Str. Memorandului 24. sz. raktárából elad első minőségű két éves száraz tölgy hasáb tűzifát

ölenként 820 L.

Kiadó két külön bejárattal butorozott szoba. Teljesen új épületbe, új butor-zat. Értekezni: Mátyás király-u. Tejcsarnok. 8402

Irodának alkalmas 1-2 szobát keresünk lehetőleg belvárosban. Ajánlatokat Lloyd Express Szentgyház-utca 4. továbbít. 0628

Különbejárattal butorozott szoba keresetnek lehetőleg belvárosban (ágy-nemű van) 1000-1500 lejért. Utcára néző előnyben. Cim a kiadóba. 8395

VEGYÉS

Egyszerűbb ruha és gyermekruha varrást vállalok. Strada Tunarilor (Zápolya-utca) 12/a. 8330

Kolozsvár legfor-galmasabb helyén

üzlethelyiség átadó!

Cim: Lloyd-Express, Szentgyház-utca 4. szám.

Gépirást lehet tanulni a délutáni órákban Str. Sulu-tiu 1. sz. 8401

Kölcsön adok 300,000 lej betáblázásra. Cim a kiadó-hivatalban. 8398

Üzlet-

helyiség

Oradea-Mare

(Nagyváradon) a központ-

ban for-

galmas

helyen

hosszu

lejárattal

szerző-

déssel

azonnal

átadó.

Cim a kiadó-

ban. 0561

Papirzacskók, tasakok egyszerű és luxus kivitelben Lepage papírzemben Kvár. Kér-jen árjegyzéket, mintákat.

Rohonyi Antal

könyvkötői műintézet és finom dobozgyára Cluj, Strada Mikó 2. sz. alatt. Telefon 647. szám.

Szükségünk volna

prompt szállításra 300-400 mázsa, lehetőleg franco szállítással Mureni-Mici (Belényes mellett) állomásra, 1-a minőségű sás és penészmentes száraz szénára.

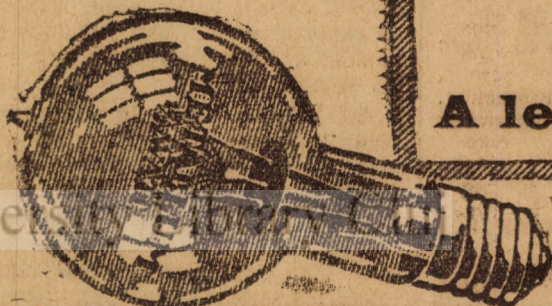
Megfelelő áruküldés esetén nagyobb mennyiséget is vásárolnánk. Áránlatot Szadrics-Petroszi Erdőkiutermelési Részvénytársaság központi irodájához (Szaniszló-utca 1. szám) kérünk.

"RAPID" Románia legnagyobb

ANILIN LERAKATA

Pamut, gyapju, selyem, bőr, szesz, parafin, olaj stb. stb. festésre. Szállítás postán és vasuton.

Kivánatra minta- és árjegyzékkel készséggel szolgál. București, Strada Sf. Iii Apostoli 59. szám.

A legjobb égő

METALLUM

GANZ-FÉLE
VILLAMOSSÁGI R.-T. ÉS TÁRSA

Cluj, Str. Reg. Maria (vlt Deák F.-utca) 16.

Sürgőnyeim: ALTERNO. Telefonszám: 991.

Villamosgenerátorok, dynamók, motorok és transzformátorokból, valamint váltóáramu árammérő órákból és szerelési anyagokból állandó nagy raktár. Bizományi raktár minden nagyobb városban. Költségvetéseket díjmentesen ad

Ganz és Tsa Danubius R.-T. képviselője

benzínmotorokra, szivógázmotorokra, centrifugális szivattyúkra, téglagyári berendezésekre és vasúti kocsikra, valamint azok tartozékaira.

SZÍNHÁZ

A magyar zenekonzervatórium zenekari hangversenye. Kolozsvár zenei életének jelentős eseménye lesz vasárnap délelőtt a kolozsvári Magyar Színházban rendezendő zenekari hangverseny, amelynek tagjait a magyar konzervatórium állítja ki. Rezik Károly karmester vezetésével. A zenekarban Kolozsvár legjobb muzsikusi ülnek. Az értékes és nívós műsor egyik kiemelkedő pontja Haják nekedümvész szereplése lesz, aki Mendelssohn hegedüversenyét fogja zenekari kísérettel eljátszani. A zenekar ez alkalommal mutatja be Beethoven egyik legszebb szimfóniáját, a Pastorale-szimfóniát.

Kolbay Ildikó Debrecenben. Debrecenből jelentik, hogy Kolbay Ildikó a budapesti filharmónikusokkal együtt Debrecenben vendégszerepelt egy hangversenyen. A „kálvinista Róma” publikuma pedig lelkesen ünnepelte a kolozsvári Magyar Színház művésznőjét.

Hangverseny. Adler Nándor rövid időn tartózkodását arra használta fel, hogy művészetének fejlődéséről számot adjon szülővárosa zenekedvelő közönségének. Jelenleg a bécsi zeneakadémián Feist mester irányítása mellett folytatja tanulmányait. Az ifjú hegedümvész szombaton a piarista gimnázium termében megtartott hangversenyén értékes műsorral lépett a közönség elé és mindjárt hozzáteljesít, hogy teljes és jól megérdemelt sikert aratott. Bach klasszikus E-dúr szülő sonátája, Wieniawski gyönyörű d-moll hangversenye, Vieuxtemps Ballade et Polonaise-e, Paganini két Caprice-a (Krisler feldolgozásban) és Ernst magyar téma töltött variációi egytől-egyig a legnagyobb technikai felkészültséget igénylő súlyos hangversenyszámok. Adler Nándor azok közül való, akiket vasszorgalommal párosult rendkívüli tehetségük a legnehezebb művészi megoldásra képesít. Rendkívül fejlett ujj- és vonótechnikával rendelkezik, a legkényesebb technikai problémákat könnyedén és biztonságosan oldja meg. Szép tónusa pedig az érzések kifejezésére is hivatott teszik, amit a Wieniawski hangverseny középső tételének és a Balladának megkapóan szép előadásával kiváltott mély hatás is igazol. Pongrácz Ádám mesterien tökéletes zongorakísérete emelte teljessé a műelővezetést. A lelkes közönség melegen ünnepelte a művészeket.

Szomorj Dezső új darabja. Szombaton mutatták be a Víg-színházban Szomorj Dezsőnek a II. Lajos, Györgyike drága gyermek és még egész csomó sikert aratott szindarab szerzőjének „Szabóky Zsigmond Rafael”

című színművét. A budapesti sajtó határozatlan hangon ír Szomorj darabjáról, az azonban megállapítható, hogy ezúttal Szomorj sikere nem volt teljes. A közönség is vegyes érzelmekkel hallgatta a darabot, amelynek azonban egyénien érdekes, színes nyelvezetét, különleges konstrukcióját az összes kritikusok megállapították. Egyértelmű a sajtó elismerése a szereplőkkel, elsősorban Fenyvesi Emillel, Varsányi Irénnel, Gombaszögi Fridával, Medgyasszay Vilmmával, Lukács Pállal és Szerényi Zoltánnal szemben.

A negyvenhatéves Molnár Ferenc. Molnár Ferenc nagyszerű darabját, a „Liliom”-ot immár ötödik alkalommal ujtották fel Bécsben. A bécsi sajtó nagy jelentőséget tulajdonít a repriznek, a legkiválóbb kritikuskok, így például Félix Salten hasábkon keresztül méltatják Molnár Ferenc rendkívüli talentumát és költészetét. A bécsi repriz érdekes évfordulóval esik össze. Molnár Ferenc tudniillik január 12-én töltötte be 46-ik évét. A budapesti lapok ebből az alkalomból meleg hangon emlékeznek meg Molnár irodalmi munkásságáról. A magyar színpadoknak valóban koronázatlan fejedelme Molnár Ferenc, aki a világ minden színpadait meghódította. 1909-ben került színre az Ördög, amelyet Budapesttől Newyorkig minden világ város színháza előadott. Első darabja azonban nem ez, hanem „A doktor ur” című bohózata volt, amelyet még ma is gyakran játszanak a magyarszínpadokon. A Liliomot 1909-ben mutatták be a Víg-színházban. Meg lehet állapítani, hogy a Liliom akkor megbukott Budapesten, még a huszadik előadásig sem tudott eljutni. Másfél évtized múlt el a Liliom premierje óta és a másfél évtizednek minden esztendeje hozott számára egy-egy nagy triumfust. A többi Molnár-darab karrierje már zökkenéstől mentes volt. Időrendben így következnek a többi Molnár-darabok: A farkas, Farsang, Uri divat, Fehér felhő, Hattyu, Színház, Egi és földi szerelem, Vörös malom. A napokban történt meg a „Vörös malom” századik előadása s néhány nappal előbb a „Hattyu”-t századszor játszták Newyorkban. Molnár Ferenc tehát 46-ik születésnapján elégtétellel állapíthatja meg, hogy a külföld országában legismertebb magyar nevet viseli.

* Két ritka hangverseny lesz a napokban a kolozsvári vármegyeház nagyszínházban. Theodorovich Cerghez Heléne művésznő tartja koncerteket, aki milánói elismert nagy énekesnő (könnyű sop-

rán) és kittingő zongoraművész is. Csütörtökön 17-én lesz az első hangverseny amely dalestély lesz igen gazdag programmal, Lucia, Rigoletto, Dinorach, a Hugonották, a Sevillai borbély áriáival, Grieg, Alabieff, Giordano stb. dalaival. Jegyek 50, 35, 25, lejes árakon. Anca könyvkereskedésében kapható. Csütörtökön, január 24-én tartja a művész második zongorahangversenyét elsőrangú műsorral.

* Hevesi Piroska III. modern zongorastélye szerdán, január 16-án este 8 órakor lesz az unitárius kollégium dísztermében megtartva. Jegyek Lepagenál kaphatók.

A színházi iroda közleménye:

* A Lubinszky-együttes vendégjátéka. Csak a legkritikább színházi szencziók szoktak olyan lázas érdeklődést a közönség körében kiváltani, aminő a Lubinszky-együttes csütörtök esti vendégjátéka iránt tapasztalható. Három gyönyörű szökefejtű, finomarcú csodagyermek, akik könnyekig tudnak nevetetni és könnyekig tudnak meghatni. A maga helyén mindegyik tökéletes, igazi színész s együtt a világ legbájosabb ensembelét alkotják. Csütörtökön este lesz az első föllépésük igen gazdag, rendkívül változatos műsor keretében. Szombaton délután és vasárnap délután is föllépnek külön a gyermekek számára összeállított műsorral.

* Pompadour. Hetek óta folynak az előkészületek a zongoraszobákban, próbatérmetekben, szobák, asztalos- és festőműhelyekben a Pompadour c. operettből. Fall Leó világhírű operettje a jövő héten nálunk is bemutatásra kerül. A színház olyan külső fényvel és ragyogó pompával fogja a Pompadour-t bemutatni, aminőre Kolozsvárott még nem volt példa. Minden szerepet kettősen osztottak ki, úgy, hogy a Pompadour-nak két premierje is lesz. Tizenkét egymástutáni estére van kitűzve a Pompadour. Hat estére az egyik, hat estére a másik szereposztásban fogják adni. A két szereposztás teljesen egyenrangú, mind a kettőnek megvannak a maga

érdekességei. Holnap már közölni fogjuk a szereposztásokat s a bemutató pontok napját is.

HETI MŰSOR

Magyar Színház

Kedd: Romeo és Julia. (Más szereposztással. A Shakespeare-cyklus 12-ik estje. Bevezető előadást tart: Dr. Janovics Jenő. Rendes helyárakkal. B. bérlet.)

Szerda: Csodaszarvas. (Rendes helyárakkal. C. bérlet.)

Csütörtök: A Lubinszky-együttes vendégjátéka. (Felnőtteknek való műsorral. Premiére-bérlet.)

Péntek: Nincs előadás.

Szombat d. u. háromnegyed 3 órakor: A Lubinszky-együttes vendégjátéka. — (Gyermekek-műsorral. Mérsékelt helyárakkal.)

Szombat d. u. 5 órakor: Tanító ur. (Szentgyörgyi István föllépésével.) Utána: Parasztecsület. (Mérsékelt helyárakkal.)

Szombat este 8 órakor: Gyurkovics-lányok. (Tolnay Andorral. A. bérlet. Premiére-helyárakkal.)

Vasárnap d. e. fél 11 órakor: A Kolozsvári Magyar Zenekonzervatórium zenekari hangversenye. (Premiére-helyárakkal.)

Vasárnap d. u. háromnegyed 3 órakor: A Lubinszky-együttes utolsó föllépése. (Más műsorral. Mérsékelt helyárakkal.)

NYILTTÉR

E rovatban közölték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Izrael Márton alkalmazottunk cégünk szolgálatából kilépett és így részünkre sem üzemeltet nem köthet, sem pénz felvételére nem jogosult, mert semmi felelősséget érte nem vállaltunk. Grün Lázár Keresk. Rt. családi kenyérgyár.

WIMPASSINGI

sár- és hó-

cipők

a legjobbak

Lloyd 1716

Longines

Lloyd 1705

7. díj.

Éb-
resztők

Párnázott ajtók

Írta: Balogh Endre (1)

Szent Miklós éjszakáján feljött a tél a síkságról s a város szíve fölé hajolt. Kereste a helyet, amely nem vesz tudomást a messze világ haldoklásáról. Nem találta sehol. Fagyos lehelle szétment a kövön, a paloták kőboráin s szilánkos derben elporzott erőltlenül: a lezárt várak falain belül kacagva csökolódzott a nyár, a csukott hintókban, drága északi prémekek alatt elfeledte a fázást az emberek teste.

A város szívében idegen volt a nyomor.

A szél dühös lett, rikoltva vágódott a falakhoz. Aztán feltápaszkodott, megragadta a járó-kelő nők szoknyáját, mint egy részeg kocsmázó. De a falak mozdulatlanok maradtak, a szoknyák finom, hulló posztója lefeszült, árulkodott, ígért és mindent nyomban megtagadott. Az asszonyok arca és formája szebb lett a küzdelemben.

Végre akadt valaki, akivel elbánhatott. Egy kislány álldogált egyik ucca sarkán.

A kislány vállán durva gyapotkendő volt keresztül kötve. Rövid nyári szoknyája alig takarta térdeit. Harisnyái s a szoknya között mezítenél maradt helyeket kékre marta a hideg. A decemberi szél ezzel a gyöngye eltenkezéssel fogózkodott össze, ezt épte rángatta, mint egy harapós eb-

A kislány előtt nagy füleskosár állt. A kosárból illat nélküli fehér virágok nyújtogatták haldokló fejüket. A sok kö között a fagyban olyan volt ez a nyíló folt, mint friss gyermek sír a temetőben. A fázó leányka szinte el is tért volna alatta.

A kislány előtt báránybőrkuccmás bekecses ember állott meg.

— Mennyi van? — szurt le szigorú nézése a gyermekre.

A leányka felelet helyett odanyújtott néhány gyűrött papírt, az eladott virágok árát. Az ember zsebre dugta, aztán lépett egyet. Lába megcsúszott, látszott.

— Vedd a kosarat — rendelkezett.

— Megyünk fel az igazgató urhoz.

A kislány nem mozdult.

— Nem hallod?

— Az igazgató urhoz nem megyek — felelte dacosan.

— Mit? — tántorgott a részeg.

Nem jössz? Hogy mondtad? — Összefogott ökle meglendült a levegőben.

— Hogy mondtad? — Meglendült s szétnyílván lesüllyedt a leány vállára, mint egy otromba vaskegytyű.

A gyermek vékonyka válla megrokkadt a súly alatt. Ellenkezése odalett, mint csirkéé a héjja előtt.

Hamar felkapta kosarát s szaporán elindult.

Átmentek két uccán. A bekecses ember nehéz lépésekkel járt s szemébe mosolygott a járókelőknek. A rendőrnek, aki figyelmesen nézte őket, odaszólt:

— Szervusz Rezik! — s szemével is vágott neki.

— Szervusz Soltész — felelte bárátságosan.

A fapalota előtt megálltak. A fapalota háromemeletes volt. Homlokzata a felső párkányokig faragott fekete kő. A portás a kapuban állt.

— Lehet? — intett a bekecses.

— Tessék.

A leányka ismét makacszkodott.

— Édes apám... én...

De a bekecses ráfordult és besodorta a kapun.

— Soltész Bálint leánya, előre! — vezényelte s hunyorgatva sandított a portás felé.

A drága palota lépcsőháza üres és meleg volt. Felfelé haladtak a lépcsőkön. Az ember összeszedte magát, egy lépcsőfokkal mindig előbbre járt. A gyermek sötét arccal nézegetett szerie, a második lépcső kanyarulatától már kezénél fogva kellett őt felfelé vonszolni.

Az első emeleti folyosón se járt ember. Korán volt még, fél kilenc. A fapalota hivatalnokai csak kilenc után gyülekeznek.

Egy párnázott ajtó előtt megállt a bekecses, aki ekkor már teljesen józannak látszott. Az ajtón rézkilincs volt, a kilincs tövében alul-felül két kis gomb. Két ujjával egyszerre összenyomta a két gombot, a zár engedett. A belső ajtón már kopogott. Mély hang jött át.

— Igen.

Benn voltak a vezérigazgató szobájában.

A szoba hirtelen világosságában a kislány pillanatig semmit sem látott, csak apja hangját hallotta, ahogy szavalva beszél.

— Öreg Soltész főgépész vagyok, méltóságos uram, a vízművektől. Ez a kis fekete rigó a legkisebb leányom, Vilma. Csókolj kezet, Vilma!

A szoba mélyéből magas férfi emelkedett föl. A kislány azonnal megismerte. Ez az ur volt, aki elől egyszer már kiugrott az ablakon.

Ez még a nyáron történt. Az utcán egy öregasszony megszólította Vilmat.

— Te kicsi leány — mondta — nálam vendégek vannak, ha kedved van, jere velem, tíz perc alatt eladható valamennyi virágodat.

Az ajánlat kecsegtetőnek látszott. — Vilma szeretet volna kimenni egy barátinőjéhez a külvárosba, ahol kert volt és tehenek voltak és tejszínes kávét lehetett kapni.

— Jó — felelte — hova menjünk?

— Nekem még dolgom van — sugta a vén asszony — te csak menj és — megmondta az utcát és számot — a ház előtt állj meg, van ott egy pad, ülj le, várj meg engem.

Igy került az öregasszony sárgafalu házába. Gyümölcsöt, tésztát kapott s valami édes italt, amitől nehéz lett a feje. Ekkor az öregasszony azt mondta:

— Van még egy vendégem itt a másik szobában. Vigyél be neki virágot.

(Folyt. köv.)

